

LÉVAI HIRLAP

Társadalmi-, Szépirodalmi- és Közgazdasági hetilap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal hová
a lapba szánt kéziratok, hirdetések,
— előfizetési díjak küldendők: —
LÉVA, KAZINCZY-UTCZA, 2. SZÁM.

Előfizetési ár:
Egész évre K. 5.—
Fél évre „ 2.50
Negyed évre „ 1.25
Egyes példány 10 filléert kapható:
SCHULCZ IGNÁCZ LAPTULAJDONOSNAK

Nyitottéri közlemények soronként 50 fill.
Hirdetések egyezség szerint.
MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON.
Szerkesztőségi telefon szám 24.

A HUSDRÁGASÁG KÉRDÉSE.

A husdrágaság nem máról-holnapra állott be, lassanként fejlődött a kormány és társadalom nembánomsága révén rossz takarmánytermésű évek következményeképen. Évek óta hívjuk fel már mi is, de az osztrák gazdasáraink is a kormány és a társadalom figyelmét a szertelen közvetítés káros hatásaira, most, hogy a baj az egész vonalon megvan s a termelő és fogyasztó között épp az élelmezés ellátása körül egyformán átvághatatlan hálózat fejlődött, a mely az élelmezést feleslegesen és felette megdrágítja, ez a tény végre hivatalos megállapítást nyert úgy nálunk, a földművelésügyi miniszter révén, mint Ausztriában az osztrák kormány részéről.

Ezen a bajon csakis úgy segíthetünk, ha a hatóság és társadalom vállalva közreműködik a felesleges közvetítés kiküszöbölésén megfelelő intézmények létesítésével.

A társadalomnak feladata vásárlóközösség, nagyvágók, fogyasztói szövetkezetek révén közelebb hozni a fogyasztást a termeléshez. A kormány feladata olesó hitelről gondoskodni a gazda részére,

hogy az állathizlaláshoz szükséges forgótőkét a gazda ne az állatközvetítőtől kapja nagy uzsorakamatra, hanem egy olyan forrásból, a mely a nyugodt állatértékesítésre be nem folyik, s e téren a gazdának szabad kezét enged.

A kormány feladata a husfogyasztási adók eltörlésével, a községi illetékek megszüntetésével a husfogyasztást olesóbbá tenni. A legfontosabb élelmiszernek a megadóztatása antiszociális, mert legérzékenyebben a szegényebb kereseti osztályokat nyomja az adóprés.

Az állam feladata a colis agricoles intézményét mielőbb életbeléptetni. Hány gazda rendezkedne be arra, hogy terményét közvetlenül a fogyasztónál helyezze el ha a vasutat a colis agricoles intézményét életbeléptetnék s ha a különböző fogyasztási adók a husnak ily vasuti csomagokban való házhoz szállítását meg nem nehezítenék.

A legfontosabb feladata azonban a kormány feladata az állattenyésztés fellendítése. S itt ki kell mondanunk azt a véleményünket, hogy bár a mostoha évek szűk takarmánytermésének az állattenyésztésre gyakorolt káros hatását teljesen kiküszöbölni nem lett volna s nem is lesz lehetséges a jövőben sem, de megfelelő intézkedésekkel s a nép megfelelő gazdasági nevelése esetén a magyar állattenyésztés sem maradt volna mögötte a fogyasztás által támasztott jogos igényeknek. Ismételten megállapíthatjuk az általunk annyiszor hangsúlyozott igazságot, hogy az állattenyésztésnek, általában gazdasági kérdéseknek központi kezelése gyakorlati eredményeket nem szülhet.

Hiába van meg a nagy állattenyésztési felügyelői, illetve ma már a gazdasági felügyelői szervezet, e szervezet működésének gyakorlati eredménye vajmi csekély s illetve nem az, a minek lennie kellene az esetben, ha a kormány a gazdasági társadalom szervezésére egyidejűleg a kellő gondot fordította volna.

Nem elég, hogy az állam hivatalokat teremtsen, hanem szükséges, hogy magát a társadalmat tanítsa önálló adminisztratív működésre, mert a társadalom olesóbban és gyakorlatibb módon látja el ezeket a teendőket. Tessék létesíteni egy érdekképviseleti szer-

legfinomabb biptói túró, naponta friss főzésű prágai sonka. Állandóan jégbehűtött kőbányai és bajor barna tápsör.

KERTÉSZ LAJOS

fűszer- és csemege üzletében kaphatók Léva-n.

Üzletét f. évi november hó 1-én a városi vigadóba helyezi át.

vezetet s ennek révén állattenyésztési egyleteket, amelyek míg területeik állattenyésztésének minőségi és mennyiségi fejlesztésére gondot fognak fordítani, amellet majd ránevelik a gazdát arra is, hogy a takarmánnyal okszerűen gazdálkodjék s bőséges esztendőkből nem kótyavetyélje el azt, hanem gondoldjon a holnapra, a szűkebb esztendőkre s megtanítja arra is, hogy értékes tenyészállatai eladása helyett takarmányvásárlással tartsa fenn azt a fontos termelőtökét, a melyet az állomány mindenkor képvisel.

Meg kell szüntetni a növendékállat pusztítást is, de megint nem rendeletekkel, hanem a nép nevelésével, a községi fogyasztók szervezésével és megfelelő felvilágosításával, mert ami kisigényű és kifizetés nélküli közsegek csakis szövetkezve lesznek képesek arra, hogy a növendékállatvágatásról lemondjanak.

Minden eszközzel elő kell segíteni a külföldi tenyészanyag behozatalát is. Ez a leghasznosabb befektetés, mert versenytársaink tenyészanyagát csökkentjük s a magunkét növeljük ez által.

Mindezek az állattenyésztés fel-

lendítésére irányuló törekvések benne vannak az új földmivélségi miniszter programjában s csak az a kívánatos, hogy ezt a programot gyakorlati kézzel valósítsa meg. Nagy könnyébségére van a husdrágaság, a mely még azon körök érdeklődését is felkeltette az állattenyésztés fontossága iránt, amelyek állandó gyűlölködéssel kísérték a kormánynak és törvényhozásnak minden olyan intézkedését, amely a mezőgazdasági termelés fellendítését célozta.

Felette kívánatos tehát, hogy a földmivélségi miniszter ezt a kedvező hangulatot ügyesen kihasználva gyakorlati javaslatokkal járuljon a legközelebbi parlamenti ülészek elé, gondoskodván oly intézmények létesítéséről, a melyeket egy következő miniszter személye meg nem dönthet.

A husdrágaság kérdésén pedig át kell esnünk. A közvetítés kiküszöbölésével a városok és fogyasztók sokat segíthetnek magukon addig is, míg majd egy bő takarmánytermésű év nyomán a husarak önként csökkeni fognak. Ez a jövő tavasznál előbb nem várható. — Akkor is csak abban az esetben, ha a jövő év ta-

karmánytermés kilátásai már biztatók lesznek.

Rubinek Gyula.

Községi közegészségügyi rendészet.

A közegészségügyet olyan mértékben, mint azt a szenvedő emberiség érdeke megkívánja, az államhatalom befolyását hathatósan éreztetni hivatott fennálló törvények nem elégítik ki. Vannak törvényeink melyek a közegészségügyi rendészet fogalma alatt ellenőrző jogokat adnak az arra hivatott közegeknek. A közegészségügyi hatóságoknak törvényben biztosított ellenőrzési joga rendkívül szűk keretekben mozog.

A ragályos betegségek kötelező bejelentése, ellene való védekezése s gyógyítására irányuló törvényünk oly homályos, vérszegény intézkedéseket foglal magában, hogy az mai alakjában nem a halálozási arányszám csökkentését, hanem a statisztikai adatok és nyilvántartások létszámának növekedését munkálja. Az egyéb betegségek, a fertőző betegségek silány ellenőrzés alatt sem állanak.

A vagyontalan betegek gyógykezelése, az egészség ápolása oly alacsony fokon áll közsegeinkben, hogy azok megszüntetését az államhatalom modern közegészségügyi törvények életbeléptetésével elodázhatlan elsőrendű kötelességének kell, hogy elismerje.

Akik a nép között élnek és figyelemmel kísérik életmódjukat tudják nagyon jól, hogy az orvost csak akkor veszik igénybe, amidőn

T Á R C Z A

Japán.

Egy rövidke hírt röpitett világá a táviró és ez a rövidke hír megrázta Európa öreg testét, erősebb dobbanásra kényszeríti a fáradt vérkeringést. Japán anektál! A birodalomhoz csatolja végleg a megszállt tartományt, a koreai félszigetet.

Japán újra megmozdul. Az első lépésével elnyerte Európa bámulatát és az orosz terjeszkedésnek örökre gátat vont, szélső Kelt felé, a második lépésével, a szigetország átlépte a tenger-szorost és az ázsiai kontinensen vetette meg lábait örök időre. A japán nép józan erkölcsin keresztül átrostálja az Európai kulturát és látnoki erővel tekintve a jövőbe, megindult előre Ázsián keresztül, de Európa felé . . . és Európa . . . mint hajdan a bizánci porfirógenéta kifestett arcu nője, várta egykor az életet vagy halált adó padisáht, várja az ifju erős sárga őriást, aki még most bizonytalanul, de feltartóztatlanul megindult nyugat felé.

Mi lesz ha Japán teljesen öntudatra ébred, ha lerázza magáról a barátság álarca alatt ráerőszakolt vezető karokat és szétliti a támogatói akarók között. Elég lesz-e akkor az európaiak tengerjáró acélvárainak egész tömege, a borzalmasan komoly fegyvellemmel, feltartóztatlanul előnyomuló sárga embertömegekkel, Japán hajókkal, halálmegevető fatáli bátorsággal szemben.

Nem! Európa akkor el fog bukni Japán győzni fog.

Az embertömegegel szembe fogja állíthatni az embertömeget, de erkölccsel, hittel, fanatizmussal szemben nem fogja megállani a helyét.

A sárga faj ceteros egyénisége az európai kulturát átídomítva fogadta be és megerősödve a tiszta faji tulajdonságokkal, ez a műveltség egy új évezrednek a műveltsége lesz, melynek hegemoniája uralkodni fog a világ felett.

Az orosz-japán háboru után nagy ünnepek voltak a győzelem mámorában aztán nagy nemzeti gyász az elesettek emlékére.

A japánok örömmámoreban usztak és büszkén gyászolták a halottaikat, pedig de

sok fam, de sok mimózás, krisantenum virágos házikó maradt férfi nélkül, kereső nélkül. Impozáns volt a japán nők, leányok gyászoló tömege, amint közel harmincezen könnyezve, végig tipegtek, kibontott hajjal Jeddó utcáin.

Japán megismerte magát. Japán nagygyá lett. A nagy vérkeresztség, Mukden, Chemulpo, Chusima, Liajong tette nagygyá.

Egy japán sorhajó tiszttel beszélgettem. Gyönyörű látvány tárult elénk. Előttünk terült el egész Jokohama, könnyű építkezésű apró házaival, kertjeivel, előtte a végtelen tenger lobogódiszben pompázó hajóhaddal és fényes modern kereskedelmi gőzöskötömegevel.

Kamimura a japán sorhajótiszt büszkén nézett végig a lábánál elterülő városra és így szólott hozzám:

— Látja „my dear lieutenant“ kezdjük magunkat megismerni! az én nemzetem hatalmas lesz. Látja ezt a hatalmas magyar flottát, ez nekünk ugyanaz, ami önöknek a „home chanel fleet“ a mi erősségünk. Tíz év múlva a japán kereskedelmi lobogó is fogják ismerni széles e világon, nem Japánországot, hanem a japán birodalomét. So-

betegségükben haláltságát vivnak. Ezt nem orvosok iránti bizalmatlanságból vagy tudatlanságból teszik, hanem azért mert a drága gyógyszereket, gyógykezelési költséget vagy egyáltalán képtelenek viselni, vagy pedig nagy anyagi megkárosodással kevérednek ki betegsüktől. Vegyük pld. egy rossz közigazgatási esztendőben egy 20 holdat munkáló részint örökvaltság, részint takarékpénztári tartozással, adóval és egyéb közterhekkel agyonújított kiscsajda, vagy pedig egy szegény, nyomorgó iparos anyagi helyzetét, egy roncsoló toroklobos megbetegedési esetén szemügyre. Azt látjuk, hogy 10 koronába kerülő szérumot és ennek behatási költségét, akkor, amidőn kenyere és egy árva krajcárja sincsen, vajjon miből volna képes előállítani? Kénytelen gyermekeit a kéréletlen halálnak adni, mert életet 10 koronával nem volt képes megváltani.

Ezen a tarthatatlan helyzeten az ingyenes állami gyógykezeléssel kell segíteni. Erről a nagy horderejű kérdéstről a következő okos és praktikus javaslatot olvastam a segédjegyzők lapjában, a Közigazgatási Közlönyben:

Az ingyenes állami gyógykezeléshez az első lépés, ha az amugy is mielőbb módosításra szoruló, az 1907. XIX. t. c. alapján létesült.

Országos munkásbetegségjelző és balcsébtöbbségi pénztár kötelező tagjává felvételének a gazdasági cselédek, a napszámások és 20 holdon aluli kisbirtokosok.

A napszámások és gazdasági cselédek részére egy általuk könnyebben is megfizethető tagsági díjat kellene megállapítani,

mely évi tagsági díj 4 koronában lenne megállapítandó.

A tagdíjak az egész vonalon a családfő részére 4 koronában, melyből 2 korona a családfő táplálására, 2 korona pedig a családtagok létfenntartására lenne fordítandó. Betegség esetén a családtagok részére napi 2 korona tápdíj lenne meghatározva. Ha a családfő kórházi gyógykezelésben részesül a kenyérkeresőt nélkülöző család, a családfő kórházi gyógykezelésének tartamára 4 korona napi létfenntartási segélyben részesítendő. A családfőnek házi gyógykezelése alkalmával azért indokolt a napi 4 korona táppénz, mert 2 korona egy beteg táplálására, 2 korona pedig a családtagok létfenntartására, a legkisebb számítás szerint is feltétlenül szükséges.

Ezen módosítandó törvény keretében a pénztári betegek gyógykezelése pedig felelősség terhe alatt a városi, községi és körorvosok kötelességévé kell hogy tétessék, a pénztári ügyviteli teendők végzése pedig a segédjegyzőkre volna kötelezőleg kimondandó.

A pénztár bevételének 12 %-át ma is a pénztári ügyvitel emésztí fel, tekintélyes részét pedig a pénztári orvosi tiszteletdíjak. A városi, községi körorvosok eme újabb megterhelésével fizetésük legalább 3600 koronára volna felemelendő. A segédjegyzőknek a pénztári ügyviteli teendők vitelével óhajtott fizetésrendezése is könnyebben keresztül lenne vihető, mert a segédjegyző és többi községi alkalmazottak által óhajtott állami fizeteskiegészítési a kisbirtokosok és napszámások által az egész országban bevételezett évi tagdíj összegének 12 %-ában feltétlenül fedezetet találva.

Mivel pedig a sztrájkoló, felelősség nélkül működő mai pénztári biztosok és orvosok az Országos Munkásbetegségjelző pénztár léterdekét veszélyeztetik, előállott szükségessége annak, hogy a pénztári orvosi teendők a városi, községi és körorvos; az ügyviteli teendők pedig a községi segédjegyző hatáskörébe utaltassanak.

Egy ilyen alakban módosítandó pénztári intézménnyel a betegápolási pótdó emelése nem válik szükségessé, mert a teljesen ingyenes gyógykezelés megszűnése a pénztár részéről fizetendő ápolási díjakkal.

A létező kórházaknak a szükségletnek teljesen megfelelően való kibővítéséről az új közegészségügyi törvény feltétlenül kell hogy gondoskodjon. Ez a humánus intézmény az, melynek segélyétől nem szabad egyetlen egy kórházi ápolásra szorult beteget sem elvonni. Művelt államban nem szabadna megtörténnie annak, hogy a kórházak tulzsfolva legyenek olyannyira, hogy ott egyetlen hely sem legyen.

Vannak egyesek, akik kórházaknak a községekben való felállítását óhajtják. A magam részéről ez az eszme ugy anyagilag, mint gyakorlatilag kivihetetlen.

A kórházak csak úgy felelnek meg nemcsak hivatásuknak, ha a sebesen haladó orvosi tudomány minden drága műszerével fel vannak ruházva. A kórházi orvost pedig veleszületett tehetsége mellett a nagy gyakorlat, a betegségek sokféleségének felismerése teszi mesterré, mit a községenként esetleg felállítani szándékoló csekély betegeit magába foglaló községi kórházak orvosi nélkülözlenének a szenvedő emberiség nagy kárára.

kat tanultunk önkéntől, de azért megtartjuk nemzeti sajtáságunkat is, a japáni japán maradt mindig és mi összetartunk.

Őn azt mondta sir, hogy őn nem brit származású, nos hát én voltam az őn hazájában is sir! Fiumében, a torpedógyárban és Budapestsóban is. Voltam a parlament palacében is és láttam ott sok urat, aki lefépte a függőnyt és a korlátot, a székeket is összetörték. Tischa! Tischa-t kiabálták, később megtudtam, hogy ez nem olyan kiáltás, mint a „hurrah!” vagy a mi „umrakt bansaj”-unk, hanem a miniszterelnök neve.

Érdekes volt. Ilyet mi is csináltunk, nem a parlament palacében, hanem mikor Port-Arthurba bevonultunk és megtaláltuk a sok éhező beteget, az éhenhaltak tetemeit s a parancsnok palotájában, a híres biborteremben ahol az orosz uralkodó arcképe állt, ugyanakkor az ezüstneműek, a halomra hordott ételmiszerek között, jégbe hűtött pezsgőt ivott az orosz tisztikar.

Japán színházba mentünk aztán el. Muraki kalauzolt, valami műkedvelő előadást tartottak, valami katonai drámát adtak elő.

A japánok mesterei a halálnak. A színpadon is megrázóvá tudják tenni a halál

zord fenségét; a testnek küzdelmét a megsemmisülés ellen, a készülő lélek utolsó rázkódtatásait oly borzasztó biztossággal adják elő. Ezek az emberek tanulnak meghalni.

Megszóllítottam a mellettem ülő japán tisztet.

— Rettenetes ez sir! A halál nem lehet ily kegyetlen, mindent megsemmisítő rémületes küzdelem az életért. Nem! A halál nagy megnyugvás! Én láttam nyugodtan meghalni, sir!

A japán tiszt válaszolt.

— Én is láttam meghalni, sir! Láttam a Chinapoi vadászokat rohanni a liayongi ütökzet napján, az orosz ütögek ellen. Elestek. A halál angyala, mikor megölte őket, elfelejtette lezárni szemeiket.

Nem a rémület, hanem a nirvána végtelesen nyugalma, a fölöttük ragyogó kék ég derűje csillant meg megtört szemeiken. Voltam Port-Arthur futó árkaiban is. Láttam a lelőtt kozák merev kezéhez hozzá fagyva a szuronyos löfegyvert, a jai között valami szent kép vagy rézkereszt csillant meg. Ez is nyugodtan fogadta a halált. Mert csak a kurda benn nehéz. A lélek és a test tusája. Nézzen oda a színpadra! A hős már nem küzd az enyészettel. Nézz! Most a ha-

lott hős arcán is ott látja a boldog békét.

Ez az igaz; mi csak ellestük a halál mozdulatait. Jó iskolánk volt. Az a színész, műkedvelő Samakura kapitány a chinapoi ill-ik vadászszázad parancsnoka ügyes műkedvelő, nem sir? *

Elgondolkoztam . . . jédten pillantottam Kemimura hadnagyra. Ő a japán faj megtestesítője, büszkén, nemesen, az ő teremtő erő isteni szikrájával mandula vágásu szemében, állt előttem. A halványsárga őseréjű faj katonája; az új egészséges kultúremler, aki elindul hódító utjára a világ ellen.

Nem! Nem a világ ellen! Nem a fehér faj ellen fog háborút viselni a japán.

A tradíciók, hagyományok, elavult életfilozófia roskadozó bástyái fognak előtte leomlani; az elposványosodott erkölcs megfertőzött mocsara fog kiszáradni, elmúlni a sárga őser ember intésére.

A haldokló Európa meg fog rándulni a delejes érintéstől, de ez a mozdulat már nem lesz öntudatlan, galvánikus vonaglása a haldoklónak; friss vér, a sárga faj tiszta őseréjű vére fogja áthatni a bomlodozó Európa öreg testét és felrázza, új kultúreltre kelti azt.

Fy-Lun.

A kórházak meghagyandók a maguk jelenlegi speciális helyeiken.

Az alkotandó egészségügyi törvény intézkedései alapján az egyes betegségekre kizárólag jótékony hatással bíró fürdők állami tulajdonba és kezelésbe veendő, az ezen betegségek kezelésére szükséges kórházi műtőszobák és eszközök teljes felszerelésével. Fürdőink nélkülözök a nagy kórházak felszereléseit. A vizkura pedig orvosi laboratórium, műtőszoba, valamint ennek teljes felszerelése hiányában a kellő eredményt nem érheti el.

Az Alföld népe nélkülözi földrajzi fekvésénél fogva az erdőket, hol a pihenni vagyó fáradt emberiség vásárnapiját élvezhetné mikor mi felvidékiek járjuk a hegyeket, vagy itt Léván a szőlőkben élveztük az üde levegőt és gyönyörködünk a természet szépségeiben. Ezen, minden községben sétatereknek, népkerteknek felállításával lehetne segíteni.

Községek alakulásával el van rendelve temetők, utcák, dőghelyek, iskolák, templomok kihatása. Ezek mellett el volna rendezendő 3 hold földterületnek népkert céljaira való kihatása is. A területet a község adná s azok kezelését jobb javadalmazás mellett a faiskolákat kezelők látnák el. A fásítást az állam teljesítené. A nép a szorakozást a népkertben megtalálná s nem vágya unalomüzből poros utcákra, dohos pánkamérésekbe.

A tánczenedélyeket kis községekben s kisebb nagyközségekben korlátozni kell. Meg kell tiltani a táncszétyeknek korcs-mákban való tartását. A község által a sétatert közepén felállítani rendelt tűzrendészeti és egészségügyi szabályoknak megfelelő táncz helyiségben, mint középületben, a sétatert vagy más jótékony célú intézmény javára volnának hatósági felügyelet alatt tartandók korlátozott számú táncszétyek.

A község egészségügyi törvények eme intézkedésével meg volna védve a fiatalság anyagi, erkölcsileg, közegészségileg.

Az új törvényben az elhagyott gyermekek védelme a legnagyobb mértékben kell hogy kifejtésre jusson.

Az elhagyottnak nyilvánított s nevelésügyi tekintetben kifogás alá nem eső anya vagy nagyanya karjai közül nem kell a gyermeket elrabolni, gyermekmenhelyre szállítani, vagy idegenek üzérkedő kezeire bízni, hanem a gyermek felnevelésére szánt állami vagy községi segély az anyának vagy nagyanyának utalványozandó. Az elhagyott gyermek anyjában is meg van a legfenségesebb szeretet. Ettől a természetadta legszebb érzelemtől nem szabad elvonni az államnak a nyomor révén az erre érdemes anyát.

A fertőző betegségek kötelező vizsgálata nál kiterjesztendő a vizsgálat a bujakóros megbetegedések ellenőrzése céljából a férfi nemnél a nemi szervek ingyenes vizsgálata és gyógykezelésére. Kötelező volna ezen vizsgálat az iskolákban, a munkás a cseléd-könyv váltásnál s a házasságkötés előtt.

A községi orvosnak törvényben előírt

kötelességei kibővítenők volnának a pénztári betegek ingyenes gyógykezelésével, a tapasztalt egészségügyi hiányok eloszlátása céljából az elsőfokú hatóságnak való bejelentési kötelezettségével; a sétaterek egészségügyi felügyeletével a fertőző betegek ingyenes vizsgálatával és gyógykezelésével.

A községi orvos hivatalnoki minőségben az előjáróság mellé rendelt s fegyelmileg a járásorvos alá rendelt közege lenne a községi tanácsnak s ez az élelmiszer piacot naponta a legszigorban ellenőrizné.

A járásorvos felügyeleti joga nemcsak az írásbeli teendők felülbírlására irányuljon, hanem ez a jog a községi orvos kezelésére bízott betegek helyes gyógykezelésének ellenőrzésére is ki kell hogy terjesztessék.

A járásorvos ezáltal a betegek védelmét szolgálná, míg más részről, a betegek a helyes gyógykezelésről megnyugtatta a községi orvosoknak néhol megrendült bizalmát helyreállítani volna képes.

Ezek volnának az új közegészségügyi törvényben felveendő ama újabb alkotások, melyek a gyakorlati életben az én hitem és meggyőződésem szerint a szenvedő emberiség javára válnának.

V. E.

**Követeljünk mindenütt
budafoki F. M. K. E. gyujtót!**

HIREK.

— **Kitüntetés.** Az orvosok és természetvizsgálók e héten Miskolcra tartott vándorgyűlése, az általuk alapított Kovács József arany emlékéremet dr. Ruffy Pál, miniszteri tanácsosnak, az állami gyermekmenhelyek országos főfelügyelőjének, vármegyének a közelmúltban volt tudós alispánjának ítélte oda. A kitüntetett, az állami és társadalmi gyermekvédelem szervezésének volt kezdeményező apostola, s annak idején, agitációs, szervező körútja alkalmával Léván is tartott nagyhathású előadást a gyermekvédelemről. Ha valaki rászolgált a kitüntetésre, a társadalom elismerésére, úgy Ruffy Pál ezek között a legelső helyen áll.

— **Halálozások.** Hecht József máltai föld-birtokos, vármegyénk törvényhatósági bizottságának tagja, e hó 23-án 81 éves korában elhunyt. A megboldogultat kiterjedt rokonsága gyászolja. — Schweinecker István garamnikolai vállalkozó e hó 24-én rövid szenvedés után elhunyt.

— **Automobilok vizsgálata.** A belügyminiszteri rendelet értelmében, Léván, e hó 22-én tartották meg a gépjárművek vizsgálatát s vezetőik vizsgáztatását, a városházán. A vizsgálatot Bejczy Árpád gépészmérnök, a pozsonyi kerület részére a belügyminisz-

ter által kinevezett szakértő és Kucsera István, pozsonyi rendőrfőkapitány fogantatosította. Nyolcz gépjármű tulajdonos jelentkezett vizsgára, kik mindannyian sikerrel levezgáztak, s részükre a gépjármű vezetői igazolvány kiállításott.

— **Színészet Verebályen.** Tóvári Antal színtársulata Aranyosmarótról Verebályra ment át, hol e hó 15-én az „Erdészleány”-nyal kezdte meg rövid időre szabott működését. Az ottani kritika elismerőleg nyilatkozik a társulat szereplőiről.

Jellemző. Hogy nt. Patay Károly ur kérdéses nyilatkozatát nem közölték lapunk, annak magyarázata abban rejlik, hogy ugyanazon nyilatkozatot a L. Ö. előbb megjelent egyik száma egészében leközlötte. Nem akarunk abba a gyanuba esni, mintha a L. Ö.-ből meritenénk bármit is. — A „Sutor ne ultra crepidam” cikke válaszként csak annyit, hogy lapunk gorombáskodni, „nyelvet öltögetni” nem szokott. Nem szállunk perbe a L. Ö. szerkesztőjével. E téren ő annyira otthon van, hogy inkább előre pervezteseknek valljuk magunkat. Satis!

— **Szakaszvezetők lesznek az önkéntesek is.** Az egyéves önkéntesek — mint értesültünk — akik eddig karácsonyra örvetetői, husvétra káplári és a vizsga letelte után kadétörmeisteri rangot kaptak — ezental a gyakorlati kiképzés idején, ha kiváló katonai eredményeket árulnak el, — a vizsga letelte előtt szakaszvezetői rangot is nyerhetnek.

— **Beiratások az iskolákba.** A lévai izr. népiskolában a jövő 1910/11-iki tanévre a beiratások szeptember 1. 2. és 4-dikén d. e. 9—12 és d. u. 3—5 óráig lesznek és pedig a két első napon lévaiak, 3-dik beiratási napon vidékiek számára is. A tanítás kezdete szept. 5. Tandij nincs. Beiratási díj 50 fillér. Az első osztályba iratkozó tanulók születési bizonyítványt is tartoznak felmutatni. Az iskolaszék.

Az iparos-tanonciskolába az 1910/11-iki tanévre a beiratások szept. hó 4-én és 8-án délután 2—4 óráig az iskola irodájában tartatnak. Szeptember 9-én javító vizsgálat; 11-én rendes tanítás. A tandij fele — 2 kor. 50 fill. — a beiratásnál fizetendő, amikor minden tanuló köteles iskolai bizonyítványát magával hozni. Akik a beiratási határidőt elmulasztják, vagy kellő időben az iskolában nem jelennek meg, azok mint *igazolatlantul* mulasztók, további elbírálás végett az első fokú Iparhatóságnak adatnak át. Léva, 1910. aug. 22. Az igazgatóság.

A rom. kath. elemi fiúiskolába az 1910/11 tanévre a beiratások szept. hó 1. 2. és 3-án délelőtt 8—11 és délután 2—4 óráig az iskola irodájában eszközöltetnek. Az első osztályba anyakönyvi kivonat, a felsőbb osztályokba az értesítő-könyvecske alapján történik a felvétel. — A törvény értelmében minden tanuló tandijmentes. — A felvételnél csupán 50 fillér beiratási díj fizetendő. — Szept. 4-én Veni Sancti, 5-én rendes tanítás. Léva, 1910. aug. 24. Az igazgatóság.

A kereskedő tanonciskolában az 1910/11 tanévre szóló beiratkozások szept. hó 4. és 8-án délután 2—4 óra közt eszközöltetnek az iskola helyiségében. A tanítások kezdete szept. 12-én délután 5 órakor lesz. Beírásnál fizetendő az első félévi tandíj: 12 korona. Ugyanakkor felmutatandó az előző évi iskolai bizonyítvány; azonkívül „Ellenőrző könyvecske” hozandó a szokott hivatalos kitöltésre. A késői beiratkozásokat mint mulasztásokat az Iparhatóság bírálja el. Az 1884. évi XVII. tc. 82. §. szerint „a tanonc mindaddig míg tanítási ideje a főnöknél tart, köteles a tanonciskolába járni s ez a kötelezettség a kikötött probaidőre is szól”. Léva, 1910. aug. 24. Az igazgatóság.

— **Szatmári küldöttség Léván.** Teljesen megbízható forrásból azt a hírt vetjük, hogy e hó 28-án a szatmári ref. egyház küldöttsége érkezik városunkba a helybeli ref. egyház szónoki kiválóságáról messze földön ismert lelkészének, Birta Józsefnek meghallgatására, még pedig az okból, mivel őt a szatmáriak lelkészüknek megválasztani óhajtják. Távozása sok hívének okozná szívzomorúságot, ám a valódi szeretet a saját veszteségének biztos tudatában is megnyugszik, örömet érez, ha a szeretett lény jobb boldogulását, szebb érvényesülését, előmenetelét szemlélheti.

— **Hirtelen halál.** Sáfár András a szappangyárban alkalmazott munkás, e hó 22-én a gyár épületében munka közben összeesett s alig 2—3 percnyi vonaglás után meghalt. Halálát szívzélhűdés okozta. Miután büntény esete fenn nem forgott, a lévai kir. bíróság a rendőrség által megejtett vizsgálat alapján a temetési engedélyt a boncolás mellőzésével megadta.

— **Baleset.** Nagy Antal, lovag Schoeller főkocsisa e hó 23-án lovait a Szecső-féle vezető útvonalon járatta, miközben a lovag egy letört faágtól megijedve a kocsit elragadták. A kocsit fölborult s Nagy Antal kibukott belőle, még pedig oly szerencsétlenül, hogy fejével egy fához ütődött. Súlyos, de nem életveszélyes sérülést szenvedett.

— **Öngyilkossági kísérlet.** Pusztai István lévai lakost felesége elhagyta s három gyermekét is magával vitte. Pusztai kérte feleségét, hogy térjen vissza hozzá, ki nem volt erre hajlandó. Efelőltti elkeseredésében aztán e hó 23-án reggel egy zsebkéssel szíve táján megszurta magát. Sérülésével — mely azonban nem olyan veszélyes — a kórházba szállították.

— **Rövid hírek.** Vámosladányban csütörtökön d. u. megint tűz volt. Több szalmakazal elégett. A tüzet valószínűleg játszódozó gyermekek okozták. — Ugyanaznap d. u. Nagykálnán is tűz volt. Missák Sándor 200 korona értékű szalmakazla égett el. — Óbarson Fábrián Fülöp gazdalegény éjszakának idején a körjegyző lakásának ajtaját fölfejtette s a lakásba hatolva a cseled élven erkölcstelen merényletet kísérelt meg. A leány segélykiáltására a házbeliek

fölbredtek, mire a merénylő elmenekült. Az esetet a hatóságnek följelentették. — Ugyancsak Óbarson történt, hogy Solymosi József földmives, a lévai uradalom tulajdonát képező távbeszélő hálózatot megrongálta. A vezetéket elvágta s az egyik oszlopot merő virtusságból kidöntötte. Tettest a csendőrség nyomozta ki.

— **Vigalmi adó.** Miskolcz város törvényhatósága lagutóbb tartott közgyűlésében kimondotta a vigalmi adó behozatalát. Midőn a belügyminiszterrel ezen adó nem engedélyezését kéri, egyuttal megállapította az erről szóló szabályrendeletet, mely szerint vigalmi adó alá esnek: a villanyszínház, hangverseny, kabaret, varieté-előadás, orfeum, cirkusz, bál, táncmulatság és a jelmezestélyek. A vigalmi adó a belépti díj 10 százalékában állapíttatik meg és azzal nyer megokolást, hogy aki mulat, az fizethet is.

— **A legmelegebb nap.** Az idei nyár legmelegebb napja e héten volt, még pedig hétfőn, azaz 22-én.

— **T. Olvasóinknak.** A ki vérszegénységből eredő bajokban, sápkór, gyengeség, étvágytalanság, gyomor bajban szenved, a ki sovány, testület fejletlen, a ki gyermekeinek izmosodását kívánja, a ki súlyos betegségen átesett, annak a Krieger-féle tokaji china-vasbor kell, mely az összes vaskészítmények között az első helyen áll és az orvosok is rendelik évtizedek óta. Egy üveg; ára 6 kor. kis üveg 3 kor. 20 fill. Krieger Korona-gyógyszertárban, Budapest, kálvintér. Póstaí szétküldés naponta utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után.

— **Belügyminiszteri rendelet a kolera veszedelem megelőzésére.** A kormány az Oroszország és a déli Olaszország felől fenyegető kolera veszedelem megelőzésére, minden részletre kiterjedő utasításokkal látta el a hatóságokat, rendezett tanácsu városokban a polgármestereket. A rendelet mindenekelőtt meghagyja, hogy a városok területén a köztisztaság megőrzésére vonatkozó törvény intézkedése a legnyomóbb szigorúsággal és pontossággal eszközöltesék. E végből a rendőrkapitány a hatósági orvossal egyetemben minél gyakrabban helyszínvizsgálatot tartson az utcák, vendéglők, kávéházak, szállodák, czukrászdák, iskolák, műhelyek és egyéb köz-, vagy magánépületek helyiségeiben a tisztaság és közegészségügyi szabályok megtartásának ellenőrzése végett s ugy a tapasztalt hiányok pótlása, mint az elkövetett mulasztások megtorlásáról gondoskodjék. A rendelet kiterjed még a kutak tisztántartására, valamint a piac egészségügyi felügyeletének megszorítására, mivel a kolera ellen éppen úgy mint minden más fertőző baj ellen a legbiztosabb óvintézkedés a tisztaság és a romlott élelmickekkel való tartózkodás. A belügyminiszter, a rendelet szigorú végrehajtására, illetve a végrehajtásnak pontos ellenőrzésére utasítja a hatóságokat.

— **Uj szivarok.** Karácsonytól kezdve újfajtájú szivarokat és cigarettákat hoz forgalomba a dohányjövődéki igazgatóság. Az új szivarokat és cigarettákat egynemű régiebb fajtájúnak a kiküszöbölésével vezetik be. Így a forgalomból kiemelik a Rosita szivart s a Király és a Duna szivarkákat. Mint új szivarok a Cigarillo és Virginia jelennek meg a dohánytözsékben. Az első trabukkó-féle szivar, az utóbbi Virginia-fajta szivar s 12 cm. hosszú lesz. Az új cigaretták gyártásában még nem állapodtak meg, de annyi tény, hogy a Princesa cigaretták közönséges szivarkává degradáltak.

— **Anyakönyvi bejegyzések. Születések:** Németh Sándor, Stipka Erzsébet; Pál; Dobek Mária; Gyula; Drobni Vincze, Nemcsok Erzsébet; Ilona; Bettelheim Albert, Rédlích Berta; Jolán; *Halálozások.* Doleg János 6 napos görcsök, özv. Mák Józsefné Béni Teréz 88 éves agkori úszökösödés. Zsirus János 5 hó bélhurut. Sáfár András 44 éves szívbenulás. Povraznyik Juliana 14 éves gümöshashártya gyulladás. Bozsenyik Erzsébet 10 éves szervszívóhaj.

Termény-piac árak a szerdai hetivásárról. (Árak métermázsanként értendők).

Tengeri	13— — 13-40
Búza	17-60 — 18—
Rozs	13— — 13-70
Árpa	11— — 13-40
Zab	13-60 — 14-40
Bab	18-80 — 20—
	Korona értékben

A szerkesztésért a lapkiadótulajdonos felelős.

4181/1910 szám.

Hirdetmény!

Léva r. t. város képviselőtestülete 1910 évi augusztus hó 10-én tartott rendkívüli közgyűlésében 4181/1910 számú véghatározatával elfogadta és jóváhagyta azon adásvételi szerződést, mely szerint a lévai 1978 sz. tjkvben A 1 sor 550/a hrsz. ingatlanal összefüggő köztérből 69 nyégyszöglet Holló Sándorné született Nyitray Amália lévai lakosnak eladott, mely körülmény ennell közhírré tétetik azzal, hogy az ügyiratok 15 napon át a városi irattárban megtekinthetők és azon határozat ellen azon idő alatt a jogosítottak által felelbezés adható be,

Léva, 1910. aug. hó 10-én.

Bodogh Lajos
polgármester.

**Egy jó családnál teljes el-
látásra 1—2 tanuló felvéte-
tik. Czim a kiadóhivatalban.**

Egy ház, mely 4 szoba és mel-
lékhelyiségekből áll, szabadkézből
eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Dus választék. Gyári árak.

Frommer Mór

ponyva és zsákkölcsönző intézete, juta-
áruraktára Léván.

Ez úton is bátorkodom a t. közönség b.
tudomására hozni, hogy

zsák és ponyvakölcsönző intézetet
nyitottam, kapcsolatban zsák, ponyva és
egyébb jutaáruraktárral.

Megbízásaimnak legpontosabb teljesítését
előre is biztosítva, maradtam

kiváló tisztelettel
Frommer Mór.

Szép a tiszta konkurenczia!

Kizárólag

A Sipiczky cukrázdában kapható
a legtisztábban előállított teavajból készült finom sütemények,
dezzertek, bonbonok, lakodalmi torták, cukoröntvények és minden
a cukrászathoz tartozó cikkek a legjutányosabb árakban. ≡

A Knapp gépraktár átjáróval szemben.

A n. é. közönség szives pártfogását kéri
tisztelettel **SIPICZKY** cukrász.

—*— Legujabb magyar találmány! *—

DENTON

egyesíti a fogkefét, fogport és szájvizet.

utazásoknál különösen igen kényelmes és mindennemű fertőzést kizár.

Aki egyszer megkísérli többé

fogkefét szájába nem vesz.

Szépházi és Tsa ezégnél **Trencsényi licz.**

Kapható minden gyógyszer-
tárban, és illatszerüzletben,
valamint a feltalálónál. o o

ÁRA: 30 darab (egy dobozba csomagolva) 70 fillér.

Magyar gyártmányú

ISKOLASZEREK

Rajzszerék, Könyvhordók, Iskolatáskák,

Zsebtintatartók, Írószerek, Tolltartók,

Schulez Ignác

papir- és írószer üzletében a legjobb minőségben szerezhetők be!!

Főüzlet: Kazincy-utca (Bakó-ház) :: Fióküzlet: Báthi-utca (Blum-ház.)

ALKALMI VÉTEL

21 év óta fennálló üzletemet folyó év nov. hó 1-től a városi vigadó palotába helyezem át.
Ez alkalommal raktáramon levő áruimat

Mélyen leszállított árban a n. é. közönség rendelkezésére bocsátom.

Maradékok és egyes más cikkek teljes kiárúsítása : : :
Holzmann Bódog vászon-, fehérnemű-, divatáruk-, női felöltők raktára.

Használjunk
KABINA-féle!
Viasz
szinszappant

Mosáshoz a legjobb, legtakarékosabb;
egyszeri átdörzsölése ezzel, felér más
szappannal való 3-szoros átdörzsöléssel.

Tisztaságért szavatosság!

Teavaj

Kizérőlag nagyobb elsőrangú tej-
szövetkezetekből és

Uradalmi Tehénturó

fél kiló 20 fillér

állandóan friss állapotban kapható

Singer Izidor

fűszer és esemege kereskedésében

Léván.

WEISZ ARMIN

Cégvezető:

KOHN NATHAN

ZSARNÓCZA.

Modern lakberendezések

— készítője. —

Megbízható bevásárlási forrás.

Levélbeni megkeresésre mintákkal
személyesen teszem tiszteletemet.

Egy jó házból való fiú, a jövő
tanévre teljes ellátást kaphat egy
helybeli családnál. Címe a kiadó-
hivatalban.

Kiadó ház.

Mangorló-utca 17. számú mai kor
igényeinek megfelelő ház mely 4
szoba, konyha, fürdőszoba, kamra,
pince, nagy üvegezett folyosó, a
melléképületben egy cselédszoba
és mosókonyha, két udvar és kert
november 1-től bérbe adó. (Meg-
jegyzendő, hogy két lakásnak is
használható.) Feltételek Tokody
Imre háztulajdonosnál tudhatók
meg.

Hirdetések felvé-
tetnek
a kiadóhivatalban

Pollák Samu ruhakereskedése Léván, Bási-utca.

November 1-től a Városi Vigadó épületébe költözik.

Kész férfi és gyermek ruhák, tavaszi felöltők a legdusabb
választékban vannak raktáron. Mértékszerűen rendelések a legújabb
divat szerint a legnagyobb megelégedésre készülnek!

Üzlet áthelyezés miatt mélyen leszállított árak!

MEDVEGY LAJOS
CZUKRÁSZATA LÉVÁN.

Ajánlja naponta frissen készült
süteményeit, desszerteket, bonbono-
kat, fagyialt, parfee és krémeket.
Minden e szakmához tartozó cikket.

Rendelések
félóra alatt készülnek.
Pontos kiszolgálás! — Olesó árak

Mezőgazdasági- és varrógépek legnagyobb raktára:

Knapp Dávidnál Léván.

Hoffher és Schrantz
Mayfarth Ph. és Tsa.
Mc. Cormick 華華華

gépeinek vezérképviselője.

Ganz-féle motórok
állandóan üzemben
láthatók 華華華華

Műkölapos jégszekrények. ↔↔↔ Világhírű láncoskutak.

Községi és kerti fecskendők.

Steiner Sándor

órás és ékszerész

Léva.

Dúsválasztékú
óra és ékszer áru
raktárát ajánlja a
t. vásárló közönség
szíves figyelmébe.

Óra és ékszer javi-
tások gyorsan és
pontosan készülnek.

Üzlete 1910. november hó 1-étől
az újonnan épülő, Városi vígadó-
épületébe lesz áthelyezve. ::

WEISZ SIMON

NÓRINBERGI- ES ROVIDÁKY NAGYKERESKEDÉSE

LÉVA, PETOFI-UTCZA.

Dús választékú raktárt tart

fa érc koporsókból

koszorúk és az

összes temetkezési cikkekből.

Üzlet áthelyezés!

Butor üzletem, kárpitos és
asztalos műhelyem

1910. május 1-től a **Wertheimer-féle házba**
Báti-utca 1. szám alá helyeztem át.

Kérem az igentisztelt vásárló közönséget, hogy vállalatomat továbbra is
támogatni szíves legyen. — Raktáron vannak a legmodernebb lakberendezések,
melyek saját asztalos műhelyemben készülnek

teljes tisztelettel

Steiner József
butorkereskedő, kárpitos és asztalos